

59

Udenrigsministeriet. København, den 25. november 2020.

- a. Udenrigsministeriet anmoder hermed om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2020 afgives tilsagn om tilskud på 83,4 mio. kr. til en forlængelse af Nærområdeprogrammet i Afghanistan til udgangen af 2021.

Udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for 2020 opførte bevilling under § 06.32.02. Udviklingslande i Asien, Mellemøsten og Latinamerika.

- b. *Baggrund*

Den afghanske flygtninge- og fordrivelseskrise har gennem mere end 30 år været blandt de største i verden. Det vurderes, at mindst én fjerdedel af den afghanske befolkning har været fordrevet fra deres hjem i perioden, og hele generationer er således født i eksil. Siden magtskiftet i Afghanistan i slutningen af 2001 er flere millioner registrerede og uregistrerede flygtninge vendt hjem, men FN's Flygtningehøjkommissariat (UNHCR) vurderer, at der ved udgangen af 2019 fortsat var omkring 2,5 millioner afghanske flygtninge, især i Iran og Pakistan. Dertil kommer et meget stort antal uregistrerede internt fordrevne afghanere.

Danmark har siden 2005 finansieret et nærområdeprogram i og omkring Afghanistan med fokus på støtte til varig tilbagevenden og reintegration af flygtninge og internt fordrevne. Nærområdeprogrammet sigter på at imødekomme behov relaterede til disse udfordringer – intern fordrivelse og tilbagevendte flygtninge - med henblik på at skabe et livsgrundlag og en fremtid for de mange fordrevne. Udenrigsministeriets reviews har generelt konkluderet, at indsatsen har demonstreret gode resultater trods særdeles vanskelige forhold. Senest gennemførte review blev med seks måneders forsinkelse gennemført (virtuelt) i efteråret 2020. Den overordnede konklusion var, at de danske engagementer er relevante og gennemføres i samarbejde med gode partnere.

Fjerde fase af Nærområdeprogrammet udløber ved udgangen af 2020, med få forlængelser ind i 2021. Udenrigsministeriet foreslår imidlertid at forlænge de nuværende bistandsengagementer i Afghanistan til udgangen af 2021, herunder også Nærområdeprogrammet. Det var i 2020 planen at udarbejde en strategisk ramme til afløsning af det nuværende landepolitikpapir og derefter programmere nye danske indsatser i Afghanistan til afløsning af de nuværende tre programmer, som alle var planlagt afsluttet ved udgangen af 2020. COVID-19-pandemien ramte imidlertid Afghanistan hårdt, og det blev nødvendigt at udskyde en række af de forberedende skridt, herunder gennemførelse

af review af igangværende aktiviteter. Samtidig vurderes det hensigtsmæssigt at afvente den nye udviklingspolitiske strategi (forventes færdig i 2021), inden fremadrettet programmering igangsættes.

Nærområdeprogrammet vil have uændret overordnet formål og gennemføres med eksisterende partnere.

Projektbeskrivelse

Formålet med Nærområdeprogrammet er at bidrage til et stabilt Afghanistan ved at imødegå underliggende årsager til migration og fordrivelse. Det sker konkret gennem reintegrationsindsatser, opbygning af muligheder for et livsgrundlag for internt fordrevne og tilbagevendte flygtninge samt gennem styrket kapacitet til at integrere fordrevne i det afghanske samfund. Programmet omfatter tre hovedkomponenter: En civilsamfunds-komponent, en regeringskomponent og en komponent med fokus på reintegration i nærområder. Hertil kommer midler til lokal programstøtte.

1. Civilsamfunds-komponent (tre samarbejdspartnere) (45,2 mio. kr.)

For det første ydes et bidrag til NGO'en DACAAR (Danish Committee for Aid to Afghan Refugees). Målet hermed er at opnå en varig forbedring af levevilkår, sundhed og livskvalitet for tilbagevendte flygtninge, fordrevne og sårbare værtssamfund. Indsatsen har som delmål, at yderligere 51.100 personer vil få adgang til rent drikkevand, og at 35 landsbysamfund vil have opnået markant forbedret sanitet og hygiejne i løbet af 2021.

For det andet ydes et bidrag til Norsk Flygtningehjælp. Målet med indsatsen er at fremme sikkert, værdigt og bæredygtigt husly for fordrevne afghanere samt at fremme socioøkonomisk integration og adgang til basale serviceydelser i provinserne Herat og Balkh i Afghanistan samt Khorasan Razavi og Kerman i Iran. Denne indsats har som delmål, at yderligere 610 husholdninger får husly eller modtager støtte til at udvikle mindre erhvervsvirksomheder.

For det tredje ydes et bidrag til Red Barnet. Målet hermed er at forbedre modstandskraften blandt marginaliserede, tilbagevendte flygtninge og internt fordrevne såvel som blandt sårbare værtfamilier. Herunder tilbydes adgang til beskyttelse og nye muligheder for indkomstskabende virksomhed. Indsatsen har som delmål, at 2.100 børn får adgang til beskyttelse og 540 familier får forbedrede indkomstmuligheder.

2. Regeringskomponent: Verdensbanken - Citizens' Charter Afghanistan Project (CCAP) (30,0 mio. kr.).

Der ydes et dansk bidrag til et større multi-donor program, der styrker lokal regeringsførelse og udbygning af serviceydelser i landområder særligt berørte af fordrivelse og tilbagevenden af flygtninge. Det er et delmål at styrke yderligere 2.200 landsbysamfund med bl.a. nye bloktilskud samt at understøtte forbedret sikkerhed og beskyttelse i løbet af 2021.

3. Reintegration i byområder (SHURA): UN-Habitat (7,5 mio. kr.).

Tilbagevendte flygtninge og internt fordrevne søger i stigende grad mod de større byer, hvor mange ender i slumområder under vanskelige forhold. Med denne komponent søges nye tilgange til håndtering af denne udfordring. Det er et delmål at styrke den afghanske regerings kapacitet til at sikre reintegration af fordrevne, herunder ved at tilbyde jordstykker til 3.600 af de mest sårbare husholdninger i løbet af 2021.

Programmet understøtter primært verdensmål 1 (fattigdom), verdensmål 8 (rent vand og sanitet) samt verdensmål 11 (bæredygtige byer).

Budget

Det samlede tilsagn udgør 83,4 mio. kr. fordelt på følgende poster:

Civilsamfunds-komponent (tre samarbejdspartnere)	45,2 mio. kr.
Regeringskomponent: Verdensbanken - Citizens' Charter Afghanistan Project	30,0 mio. kr.
Reintegration i byområder (SHURA): UN-Habitat	7,5 mio. kr.
Programme Support	0,7 mio. kr.
I alt	83,4 mio. kr.

Tilsagnet vil blive afgivet i 2020 med 83,4 mio. kr., som afholdes under § 06.32.02.15. Øvrige indsats i Asien og Mellemøsten. Tilsagnet forventes udbetalt i 2020-2021.

Væsentlige risikoelementer

Udviklingen i Afghanistan er fortsat skrøbelig. Siden september 2020 har den afghanske regering og Taleban været i fredsforhandlinger; indtil videre med begrænsede fremskridt og med betydelig risiko for tilbageslag. Sikkerhedssituationen er fortsat meget vanskelig og er i de senere år forværret. Den allerede skrøbelige afghanske økonomi, den udbredte fattigdom og den alvorlige humanitære situation er blevet yderligere forringede af COVID-19-pandemien, som har ramt landet hårdt. Yderligere forværringer i de førnævnte forhold vil direkte indvirke på antallet af flygtninge og internt fordrevne samt mulighederne for at reintegrere tilbagevendte afghanere. Derfor har de solide samarbejdspartnere med mangeårig erfaring i Afghanistan opbygget systemer til at håndtere både eksisterende og nye udfordringer under meget vanskelige vilkår.

- c. Sagen forelægges Finansudvalget, idet der er tale om en udmøntning fra en rammebevilling, hvor udgiften overstiger 39,0 mio. kr., *jf. den særlige bevillingsbestemmelse vedr. BV 2.2.7 under § 6.3 Bistand til udviklingslandene.*
- e. Udenrigsministeriet anmoder hermed om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2020 afgives tilsagn om tilskud på 83,4 mio. kr. til at forlænge Nærområdeprogrammet i Afghanistan til udgangen af 2021.
Udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for 2020 opførte bevilling på 210,0 mio. kr. under § 06.32.02. Udviklingslande i Asien, Mellemøsten og Latinamerika (reservationsbevilling).
- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 25. november 2020

FLEMMING MØLLER MORTENSEN

Til Finansudvalget.